

Міністерство охорони здоров'я України

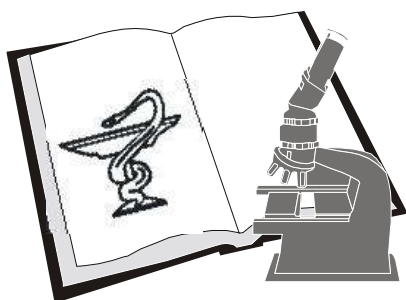
*ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України”*

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика

МЕДИЧНА ОСВІТА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

- ◆ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
- ◆ ДОСВІД З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
- ◆ ПОВІДОМЛЕННЯ, РЕЦЕНЗІЇ
- ◆ З ІСТОРІЇ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
- ◆ ЮВІЛЕЇ

Ministry of Public Health of Ukraine

SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”

National Medical Academy of Post-Graduate Education by P. L. Shupyk

MEDICAL EDUCATION

SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

3(додаток)/2012

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

Вороненко Ю. В.

Заступники головного редактора:

Волосовець О. П.

Ковальчук Л. Я.

Вітенко І. С.

Боднар Я. Я.

Вдовиченко Ю. П.

Гойда Н. Г.

Гоцинський В. Б.

Гребеник М. В.

Зозуля І. С.

Кліщ І. М. – відповідальний секретар

Криштопа Б. П.

Мазур П. Є.

Масик О. М.

Мисула І. Р. – відповідальний редактор

Мінцер О. П.

М'ясников В. Г.

Поліщук В. А.

Поляченко Ю. В.

Посохова К. А.

Романишина Л. М.

Рудик Б. І.

Файфура В. В.

Харченко Н. В.

Хміль С. В.

Шкробот С. І.

Шютц В.

Янкович О. І.

Ярема Н. З.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Бабанін А. А. (Сімферополь)

Балл Г. О. (Київ)

Богатирьова Р. В. (Київ)

Бондаренко О. Ф. (Київ)

Буларчук Л. Ф. (Київ)

Дзяк Г. В. (Дніпропетровськ)

Запорожан В. М. (Одеса)

Зіменковський Б. С. (Львів)

Казаков В. М. (Донецьк)

Ковешніков В. Г. (Луганськ)

Максименко С. Д. (Київ)

Мороз В. М. (Вінниця)

Москаленко В. Ф. (Київ)

Орбан-Лембрик Л. Е. (Івано-Франківськ)

Пішак В. П. (Чернівці)

Портус Р. В. (Запоріжжя)

Проданчук М. Г. (Київ)

Скрипніков М. С. (Полтава)

Туманов В. А. (Київ)

Хвисюк М. І. (Харків)

Циганенко А. Я. (Харків)

Чепелева Н. В. (Київ)

Черних В. П. (Харків)

Чернишенко Т. І. (Київ)

Яценко Т. С. (Черкаси)

МЕДИЧНА ОСВІТА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить з 1999 року

Свідоцтво про державну
реєстрацію: КВ № 16982-5752Р

Передплатний індекс: 21885

Відповідно до постанови Президії ВАК України № 1-05/3 від 30.03.11 р. журнал “Медицина освіта” внесений до переліку фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора педагогічних наук.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Журнал “Медицина освіта”

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”
Майдан Волі, 1, м. Тернопіль

46001, УКРАЇНА

Тел.: (0352) 43-49-56

Факс: (0352) 52-80-09

E-mail: mededu@tdmu.edu.te.ua

<http://www.tdmu.edu.te.ua>

За зміст, достовірність і орфографію рекламних матеріалів відповідальність несе рекламодавець.

Редакція не несе відповідальності за достовірність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікаціях. При передруці або відтворенні повністю чи частково матеріалів журналу “Медицина освіта” посилання на журнал обов'язкове.

Затверджено вченою радою ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України” (протокол № 1 від 30.08.2012 р.)

© ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”

© Науково-практичний журнал “Медицина освіта”

Редагування і коректура

Мартюк Н. Є.

Технічний редактор

Демчишин С. Т.

Комп'ютерна верстка

Яскілка З. В.

Дизайн обкладинки

Кушик П. С.

Підписано до друку 31.08.2012. Формат 60×84/8.

Гарнітура Times New Roman Суг. Друк офсетний.

Ум. др. арк. 29,99. Обл.-вид. арк. 26,47.

Тираж 600. Зам. № 255.

Надруковано в друкарні

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”

46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1

ЗМІСТ

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції, присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, “ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВМ(Ф)НЗ III-IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ”
26-27 квітня 2012 року

<i>І. В. Абрамова, Г. В. Довгаль, М. А. Довгаль, Л. О. Кармизова</i> СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО БАЗОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	10
<i>Р. В. Алексеєнко</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	14
<i>С. С. Андрійців</i> НОВІТНІ АСПЕКТИ ТЕХНОЛОГІЇ ПІСЛЯ ДИПЛОМНОГО ЕТАПУ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ-ІНТЕРНІВ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ КМСОНП	17
<i>В. О. Бенюк, О. А. Диндар, Т. Р. Никонюк, О. А. Щерба</i> ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ	20
<i>С. В. Білецький, О. А. Петринич, Т. В. Казанцева, Л. В. Мельничук</i> ДОСВІД ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ У БУКОВИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	23
<i>І. М. Бутвін</i> ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ДОГЛЯДУ ЗА ХВОРИМИ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ТА ФТІЗИАТРІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ	26
<i>І. П. Вакуленко, Н. В. Танасічук-Гажисєва, М. Б. Первак, О. В. Котлубєй, І. П. Скриннікова, О. В. Губенко, О. Л. Оборнев, А. А. Постолова</i> ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	28
<i>Н. О. Виноград, Л. П. Козак, З. П. Василюшин</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У ПІДГОТОВЦІ ІНТЕРНІВ ЕПІДЕМІОЛОГІВ	31
<i>Л. І. Власик, І. Д. Візнюк, Н. М. Фундюр</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ У СЕРЕДОВИЩІ MOODLE ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ “БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ” НА КАФЕДРІ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	33
<i>І. В. Геруш, В. А. Гайдуков, Ю. С. Букадару, І. М. Маринчина</i> ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ОДНА З ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	35
<i>С. М. Геряк, Н. І. Багній, О. С. Стельмах, І. В. Корда, Н. В. Петренко</i> ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	37
<i>Т. І. Горпініч, О. В. Денефіль, І. А. Прокоп, Г. Б. Паласюк, М. І. Бобак, М. О. Кучма, Т. В. Саварин, М. Л. Кушик, Л. Я. Вітко, М. О. Сокол</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	39
<i>В. Б. Гоцинський, Л. С. Бабінець, Є. М. Стародуб, Н. Є. Боцюк, І. О. Боровик, Н. І. Корильчук, С. С. Рябокони, О. Р. Ясній, О. О. Воронцов, В. М. Творко, Б. О. Мігенько</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ НА ДОДИПЛОМНОМУ РІВНІ	41
<i>Б. П. Громовик, А. В. Горілік</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІНСЬКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ	44
<i>І. Я. Дзюбановський, Ю. С. Семенюк, Ю. М. Герасимець, В. В. Бенедикт, В. І. П'ятночка, Р. В. Свистун, К. Г. Поляцко, І. Г. Бобяк, Л. Є. Війтович</i> РОЛЬ ЦИКЛІВ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ В СИСТЕМІ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ХІРУРГІВ	48

<i>В. О. Дмитряков, Г. В. Корнієнко, М. О. Скалозубов</i> ЕТАПИ ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ЛІКАРЯМИ-ІНТЕРНАМИ ДИТЯЧИМИ ХІРУРГАМИ	51
<i>В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, О. В. Шешукова, Н. М. Лохматова, Т. В. Шарбенко</i> РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	55
<i>В. М. Ждан, Л. С. Коробейніков, Д. Д. Кіндій, М. М. Малюченко</i> КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СТРУКТУРА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ”	58
<i>В. М. Ждан, І. М. Скрипник, Г. М. Давиденко, Т. В. Шарбенко</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ В СИСТЕМІ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	60
<i>Б. С. Запорожченко, І. Є. Бородаєв, І. В. Шарапов, В. Г. Шевченко, О. Б. Зубков, А. Л. Дехтяр, В. В. Колодій, А. Ю. Коритна</i> ВИКЛАДАННЯ ЦИКЛУ АБДОМІНАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	63
<i>Н. І. Зорій, В. Г. Синиця, Т. І. Кметь, О. Г. Кметь</i> РОЛЬ КУРАТОРА У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ -МЕДИКІВ	65
<i>В. К. Івченко, В. В. Сімрок, Н. А. Крупеніна, С. П. Краснова, В. І. Торочин</i> ЕТНОПЕДАГОГІКА – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН	68
<i>О. І. Ільченко, Т. В. Козицька, О. В. Храпай</i> ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	70
<i>І. П. Кайдашев, Л. Г. Селіхова, М. С. Расін, О. А. Борзих, Н. І. Дігтяр, Л. Г. Савченко, Н. Д. Герасименко, Г. В. Лавренко, Г. В. Невоїт, І. А. Мормоль</i> ІННОВАТИКА ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПРАКТИКА ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ СТУДЕНТАМ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	73
<i>Ю. М. Колесник, Ю. М. Нерянов, В. А. Візір, О. В. Деміденко</i> МІСЦЕ ТЕСТУВАННЯ В СИСТЕМІ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	77
<i>С. В. Коркунда, Т. Г. Григор’єва, Г. А. Олійник</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАВЧАННЯ КОМЕРЦІЙНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У МЕДИЦИНІ	81
<i>А. В. Корсак, Ю. Б. Чайковський</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПСИХОДРАМИ ЯК ЕФЕКТИВНОЇ ТЕХНІКИ НАВЧАННЯ НА ТЕОРЕТИЧНИХ КАФЕДРАХ У ВИЩОМУ ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ	83
<i>П. М. Кралюк, П. Є. Мазур, О. С. Кралюк, Л. П. Мазур</i> ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ: КАМО ГРЯДЕШІ?	87
<i>Г. Ф. Кривда, Р. Г. Кривда, Л. М. Ларсон, Д. О. Уманський, В. М. Дігтяр</i> ОПТИМІЗАЦІЯ І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ТА МЕДИЧНОГО ПРАВознавства У ВМ(Ф)НЗ УКРАЇНИ ЯК АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ-СТОМАТОЛОГІВ	90
<i>О. В. Кушнір, Л. І. Власик, Л. П. Сидорчук, О. М. Жуковський, О. М. Іфтода, В. В. Янчук</i> СЕРЕДОВИЩЕ MOODLE – НЕОДМІННА СКЛАДОВА НАЛЕЖНОЇ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	93
<i>А. Ф. Левицький, І. М. Бензар, Є. О. Руденко, В. Д. Письменний</i> ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ НА БАЗІ БАГАТОПРОФІЛЬНОЇ КЛІНІКИ	95
<i>В. І. Лупальцов, Р. С. Вороцук, А. І. Ягнюк, І. А. Дехтярук</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ І КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ХІРУРГІЇ В АСПЕКТІ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	98
<i>Б. Г. Макар, Н. Б. Решетілова, Н. М. Гузік</i> МЕТОДИЧНА РОБОТА ЯК СТВОРЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПІДГРУНТЯ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ	102

<i>І. Р. Мисула, І. М. Салайда, Т. Г. Бакалюк, Л. В. Левицька</i> ЄВРОПЕІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЦИНИ. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ПРЕДМЕТА “ФІЗІОТЕРАПІЯ” У САКСІОНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (НІДЕРЛАНДИ), ЗАСТОСУВАННЯ ЇЇ ЕЛЕМЕНТІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	104
<i>Ю. В. Мітін, Ю. В. Дєєва, О. О. Островська</i> МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДО ВИВЧЕННЯ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ	107
<i>В. М. Мороз, О. А. Шандра, М. В. Йолтухівський, Р. С. Вастьянов, О. Д. Омельченко</i> ВИДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	109
<i>С. О. Мунтян, В. П. Кришень, Б. В. Гузенко</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ “ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ” В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	112
<i>Л. Ю. Науменко, І. С. Борисова, В. М. Березовський</i> БЕЗПЕРЕРВНА ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА – ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ	116
<i>Ю. М. Нечитайло, В. В. Безрук, Н. О. Попелюк, О.-М. В. Попелюк</i> ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ПЕДАГІГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	118
<i>О. С. Никоненко, Н. Г. Завгородня, Н. С. Луценко, О. А. Рудичева, О. А. Ісакова, С. М. Дмитрієва, С. Є. Гребенніков</i> УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ..	120
<i>О. В. Олійник, А. Р. Вайда, А. Я. Господарський, С. Я. Костів, І. В. Чепіль, В. В. Гнатів, О. І. Костів</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ З АНЕСТЕЗІОЛОГІЄЮ №2	123
<i>М. А. Пайкуш</i> ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕРШИХ КУРСІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ДО НАВЧАННЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН	126
<i>В. І. Пирогова, Л. І. Голота</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	129
<i>В. П. Пішак, О. І. Захарчук, Н. В. Черновська, М. І. Кривчанська</i> ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЇ З ОСНОВАМИ ГЕНЕТИКИ МАЙБУТНІМ ПРОВІЗОРАМ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ЗАСАД КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	131
<i>В. П. Польовий, А. С. Паляниця, Ф. Г. Кулачек, Р. І. Сидорчук, Б. В. Петрюк, О. О. Карлійчук, І. І. Білик, Р. П. Кнут, Ю. М. Мишковський</i> САМОСТІЙНА РОБОТА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	135
<i>О. М. Рак, В. Г. Синиця</i> ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	138
<i>О. Г. Родинський, О. М. Демченко</i> ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ	140
<i>М. М. Рожко, Г. М. Ерстенюк, Ю. Л. Попович, В. М. Федорак, В. О. Кавин, В. Ф. Книгиницький, Н. Є. Ковальчук, В. А. Месоедова</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО КОМП’ЮТЕРНОГО НАВЧАННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	143
<i>М. М. Рожко, А. М. Ерстенюк, Н. В. Чаплинська</i> МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	146
<i>В. В. Рудень, Є. Й. Москвяк, Т. Г. Гутор</i> АЛГОРИТМ СТАНДАРТИЗАЦІЇ КРИТЕРІЇВ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНКИ ЗНАТЬ І НАБУТИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК/ВМІНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “БІОСТАТИСТИКА” ЗГІДНО ЗЕСТS	149
<i>В. М. Савченко, Є. Я. Ніколенко, О. В. Сокруто, К. В. Вовк, О. О. Власенко</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ХНУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА	152

<i>Т. В. Сандуляк, Т. М. Клименко, О. А. Сердцева</i> ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ ДОСЯГНЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКОНАННЯ ПРОЦЕДУРИ ГІГІЄНИЧНОЇ ТА ХІРУРГІЧНОЇ ОБРОБКИ РУК	155
<i>О. Є. Січкоріз</i> ВИВЧЕННЯ ДУМКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ СТОСОВНО ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО	159
<i>Т. Р. Скибінська, Л. М. Сокурєнко</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ГАРАНТІЇ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВНЗ	163
<i>Т. В. Сорокман, М. Г. Гінгуляк, С. В. Сокольник, О. В. Макарова, О.-М. В. Попелюк</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	165
<i>Т. В. Сорокман, С. В. Сокольник, Н. О. Попелюк, Л. В. Швигар, Н. І. Підвисоцька</i> ДОСВІД ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ НА ОЧНОМУ ЦИКЛІ ІНТЕРНАТУРИ З ПЕДІАТРІЇ	168
<i>В. І. Сушко, В. А. Дігтяр, О. М. Барсук, Л. М. Харитонюк, М. О. Камінська</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМ КОНТРОЛЮ ЗА ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ТА ОПЕРАТИВНИМИ ВТРУЧАННЯМИ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДИТЯЧИХ ХІРУРГІВ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ	170
<i>Г. Т. Терешкевич (с. Діогена), О. Р. Джура</i> ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МОЗКОВОГО ШТУРМУ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ПРОФІЛАКТИКИ СНІДУ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ХВОРИХ У КОНТЕКСТІ БІОЕТИКИ	173
<i>С. С. Ткачук, І. Р. Тимофійчук, С. І. Анохіна, О. В. Кузнецова, С. Б. Семененко, О. В. Ясінська</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ В АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ У БУКОВИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	177
<i>О. О. Філіпець, В. М. Пашковський, Н. Д. Філіпець</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ	180
<i>Ю. П. Харченко, Н. В. Мовлянова, І. В. Юрченко</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “ДИТЯЧІ ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ” АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ	183
<i>М. І. Хвисяк, О. В. Гриценко, В. В. Бобрицька, Г. В. Сторчак, Н. В. Лісіцина, О. Ю. Железняков, І. І. Ступак, В. П. Ромаєва, Л. В. Дудко</i> ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	185
<i>О. М. Хвисяк, В. Г. Марченко, В. В. Жеребкін, М. О. Бортний, Л. Г. Волошина</i> НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ	188
<i>О. М. Хвисяк, В. Г. Марченко, В. В. Жеребкін, І. А. Жадан, К. І. Бодня, О. В. Гриценко, І. А. Соболева, О. І. Сергієнко</i> СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	190
<i>Л. О. Хоменко, О. І. Остапко, І. М. Голубєва</i> СТВОРЕННЯ ТИПОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ “ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ” – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	193
<i>В. П. Черних, І. С. Гриценко, О. І. Залюбовська, С. В. Огарь, О. І. Набока</i> ДО ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА З ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ	198
<i>О. В. Шальнова–Козаченко</i> ВИЩА МЕДИЧНА ОСВІТА: НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРАХ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	201
<i>С. І. Шкробот, О. П. Венгер, Т. П. Гусєва, Ю. І. Мисула, Я. М. Несторович, Л. М. Сас</i> ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИКЛАДАННІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗА КРЕДИТНО - МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ НАВЧАННЯ	208
<i>М. Ф. Шустваль, Т. І. Лядова, О. В. Волобуєва, С. М. Шустваль</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	211

<i>А. П. Юрцева, Б. М. Павликівська, В. Б. Мотрюк, І. С. Недоступ</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ “СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА” НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ	214
<i>Н. І. Ярема, Н. В. Пасечко, А. О. Боб, Л. В. Наумова, І. В. Смачило, М. Є. Гаврилюк, В. М. Василюк, Л. В. Радецька, І. Г. Якубишина, І. П. Савченко</i> УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ 4 КУРСУ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 1 В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	217
<i>Н. І. Ярема, Н. В. Пасечко, В. М. Василюк</i> НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ЛІКАРНІ	220
<i>О. П. Венгер, Т. П. Гусєва, Ю. І. Мисула, Л. М. Сас</i> ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ	223
<i>О. А. Глазунов, М. М. Гордіюк, В. І. Фесенко, Г. Г. Бойко, Л. А. Анісімова</i> ШЛЯХИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА НА ВИЇЗНОМУ ЦИКЛІ	224
<i>О. А. Глазунов, М. І. Рабовіл</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ СТОМАТОЛОГІЇ ФПО	226
<i>О. А. Глазунов, К. А. Семенов, С. В. Степанова</i> РОЛЬ КУРСОВОЇ РОБОТИ ПРИ НАВЧАННІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	227
<i>О. А. Глазунов, В. І. Фесенко, С. В. Степанова, А. О. Груздева, Г. Г. Бойко, А. С. Ляшенко</i> ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ “СТОМАТОЛОГІЯ”	228
<i>О. П. Гнатко</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГУМАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-АКУШЕРІВ- ГІНЕКОЛОГІВ	230
<i>В. Ф. Завізіон, І. М. Бондаренко, В. Є. Маїталер, О. І. Ассєв</i> НАВЧАЛЬНА ІСТОРІЯ ХВОРОБИ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ ЗОНКОЛОГІЇ	232
<i>Ю. Г. Коленко</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ МОДУЛЯ “КАРІЄС ЗУБІВ”	233
<i>Ю. Г. Коленко, О. В. Линовицька</i> ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ	235
<i>В. Ф. Куцевляк, К. В. Божко, Н. Б. Циганова, І. Є. Велігоря, С. В. Полякова, О. В. Любченко, О. М. Сирота, Л. Ю. Пушкар, С. М. Волков, О. Є. Іванов, Д. В. Ємельянов</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ-ІНТЕРНА	237
<i>Л. В. Лимар</i> КОРЕКЦІЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ З ПАЦІЄНТАМИ У МЕДИЧНОМУ ВІЗ	238
<i>О. Ю. Майоров, М. Л. Кочина, Т. Д. Нессонова, О. Я. Міхальчук</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	240
<i>В. П. Малий, О. К. Полукчи, П. В. Нартов, А. О. Швайченко, О. В. Гололобова</i> ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	241
<i>Б. В. Михайлов, І. В. Романова, О. І. Кудінова, Т. А. Алієва</i> ІННОВАЦІЇ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПСИХОЛОГІВ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ УСТАНОВ ТА ПСИХОТЕРАПЕВТІВ	242
<i>Т. Д. Никула, В. О. Мойсєєнко, В. М. Мазур, П. В. Римаренко</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ У ХОДІ ЗДІЙСНЕННЯ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	244

<i>В. Й. Пожар, О. В. Дорошенко, Д. Ю. Сидоров, Н. І. Іманова, І. В. Шоп, О. С. Махаринська, М. Н. Лебединська</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	246
<i>К. А. Посохова, О. М. Олецук, О. О. Шевчук, І. П. Мосейчук, В. В. Черняшова, А. С. Вольська, В. П. Пида</i>	
РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ	247
<i>М. І. Рабовіл</i>	
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ВІНАХІДНИЦТВА НА ЦИКЛАХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	248
<i>Л. М. Рак, О. М. Юзько, Л. В. Ринжук</i>	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ДО РОБОТИ НА ЕНДОВІДЕОХІРУРГІЧНОМУ ОБЛАДНАННІ	249
<i>Л. М. Сокурєнко</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ У МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ м. ВАРНА ІМ. “ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ”	250
<i>Г. І. Стручаєва, О. В. Осійчук, Т. В. Ложичевська</i>	
АСПЕКТИ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НА КАФЕДРІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ ОНМедУ	251
<i>В. А. Туманов, І. С. Чекман, Н. О. Горчакова, Г. М. Войтенко, Т. В. Кава, О. Г. Тимченко, І. М. Тимченко, Н. О. Юсько, І. Ю. Яковлєва</i>	
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАКОДИНАМІКИ ПСИХОТРОПНИХ ЗАСОБІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ	253
<i>І. Б. Щепотін, О. С. Зотов, В. Є. Чецуєк</i>	
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СОЦІАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ОНКОЛОГІЇ	254
<i>О. О. Якимєнко, Н. В. Башмаєкова, О. Я. Тягаї, О. Є. Кравчук, Л. Н. Єфременєкова, В. В. Тбілєлі, Н. М. Антіпова</i>	
ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ З МЕТОЮ ПОЛПШЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ І ФОРМУВАННЯ У НИХ ОБ’ЄМНОГО СВІТОГЛЯДУ	256

Матеріали

**Всеукраїнської навчально-наукової конференції,
присвяченої 55-річчю Тернопільського державного медичного університету
імені І. Я. Горбачевського,**

“ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВМ(Ф)НЗ ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ”

**26-27 квітня 2012 року
м. Тернопіль**

ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Ю. Г. Коленко, О. В. Линовичка

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Вступ. Євроінтеграційні процеси актуалізують необхідність змін у сфері вищої освіти України. Болонський процес розширює поняття відповідальності освітніх інститутів, примножує її в контексті вимоги відповідати одночасно державним та європейським стандартам, імплементувати нові норми та практики. Такі підходи зумовлюють створення системи забезпечення відповідальності та якості освіти, диктують нові вимоги до методологічної, світоглядної, системної підготовки фахівців [1].

Для виконання завдання побудови ефективної системи освіти необхідне усвідомлення всіх суб'єктів освітньо-педагогічної діяльності за якість освіти, яка проявляється в широкому спектрі компетенцій – від особистісних до професійних. Відповідно до вимог Болонської декларації, в Національному медичному університеті ім. О. О. Богомольця був запроваджений комплекс інновацій (впровадження системи кредитів за типом ECTS, Додатка до диплома європейського зразка тощо), були сформовані базові критерії якості підготовки лікарів.

Основна частина. Основні змістові лінії підготовки сучасних студентів повинні бути спрямованими на те, щоб особистість майбутнього лікаря відповідала потребам суспільства, практики, вимогам часу, тим перспективам, які окреслюються в процесі суспільної трансформації. Тому проблема професійної відповідальності сьогодні особливо актуальна. Кожен, хто обирає професію лікаря, бере на себе відповідальність за тих, кого він буде лікувати, разом з тим відповідаючи за самого себе, свою професійну підготовку, своє право бути лікарем.

Однією з умов формування відповідальності як професійно-особистісної якості майбутніх спеціалістів є процес інтерактивної взаємодії викладача та студента. Вся діяльність викладача повинна бути спрямованою на розкриття особистості студента, формування його ініціативності, самостійності, активності і, врешті-решт, відповідальності. Цьому сприяють взаємодовіра, повага один до одного, здатність до співпраці. Відбувається зміщення акценту на студентоцентристський підхід, головним інструментом якого є дієвий тип навчан-

ня [2]. В умовах його реалізації відбуваються зміни в організаційному, методологічному, технологічному забезпеченні навчально-виховного процесу, а також змінюється роль викладача. В рамках такого підходу навчальний процес вимагає від студентів вміння самостійно знаходити необхідну інформацію, вміння її опрацювати, аналізувати та застосовувати. Запровадження модульної системи навчання сприяє розширенню методик та форми роботи зі студентами. Проблемний виклад навчального матеріалу, спільне обговорення зі студентами стану тієї чи іншої проблеми і ймовірних шляхів її науково-практичного рішення, застосування методів колективного і диференціального навчання, сумісна підготовка докладів, презентацій, моделювання та розв'язування складних клінічних ситуацій, проведення наукового пошуку по визначеній тематиці, впровадження нових технологій навчання, заснованих на засобах інформаційно-комунікаційного забезпечення, тощо – все це в комплексі забезпечує ефективну, відповідну до вимог часу, підготовку майбутніх лікарів. У процесі фахової підготовки зростає роль системних, міждисциплінарних знань, необхідних для вирішення нестандартних проблем, вироблення тактики лікування при різноманітних клінічних ситуаціях. Важливе значення набуває роль викладача як консультанта (куратора) у формуванні глибокого осмислення студентами інформації. Зокрема, для трансформації набутих знань у погляди і переконання належну увагу слід звертати на наукове доведення, обґрунтування, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків. Все це закладає підґрунтя для формування “клінічного” мислення у майбутніх лікарів.

При впровадженні студентоцентристського підходу важливе значення набувають самоконтроль студентів, прагнення їх до самовдосконалення. Значною мірою розвиткові навиків самоконтролю та вихованню відповідальності сприяє модульно-рейтингова система навчання. В рамках цих процесів відбуваються зміни в оцінюванні діяльності студентів, зміщення акцентів на оцінювання компетентностей, здібностей. Різноманітні підходи до оцінювання (порт-

фоліо, моніторинг досягнень, тестові технології тощо) закладають основи до формування об’єктивного, прозорого механізму оцінювання.

Важливим аспектом формування особистісної відповідальності майбутнього лікаря є ставлення його до навчання. Бо в тому, як студент навчається, проявляються якості майбутнього фахівця. Безвідповідальне ставлення до навчання здатне перерости в безвідповідальність як рису характеру, яка виявляється, перш за все, в професійній діяльності. Тому навчання в міру своїх сил і здібностей, старанність, ініціатива і творчість в оволодінні знаннями, прагнення поповнювати і оновлювати їх шляхом самоосвіти, вимогливість до себе та своїх колег – все це розглядається як фундамент формування професійної відповідальності майбутнього лікаря [3].

Модернізація процесу підготовки майбутнього лікаря безпосередньо стосується й виховної роботи. Необхідними умовами формування особистості майбут-

нього фахівця є набуття дисциплінованості, підвищення вимогливості до самих себе, постійний контакт з викладачами, дотримання принципів академічної чесності.

Висновки. Відповідальність як важливий показник професіоналізму фахівця й засіб самореалізації його особистості в його діяльності не формується стихійно. Процес її формування досить складний і динамічний. Цінність і значимість відповідальності майбутнього лікаря в професійному становленні визначається наявністю інтересу до знань, який служить механізмом, що забезпечує розвиток студента, відкритого до змін і творчого пошуку, дослідження динамічності процесів, які відбуваються в професійному середовищі. Цей механізм обумовлений сукупністю умов, дотримання яких при організації навчально-пізнавальної діяльності стимулює розвиток відповідальності й підвищує її роль у професійному рості майбутніх лікарів.

Література

1. Андрущенко В. П. Ціннісний дискурс в освіті в епоху глобалізації та інформаційної революції / В. П. Андрущенко // Вибрані публікації представників наукової школи академіка АПН України, д.ф.н., професора В. Андрущенка. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009.

2. Носко И. В. Студентоцентрированное образование как основополагающий принцип болонских реформ в выс-

шей школе / И. В. Носко // Вектор науки ТГУ. – 2011. – № 1 (4). – С. 136–138.

3. Линовичка О. В. Міра усвідомлення суб’єктом рівня власної свободи і відповідальності в навчально-виховному процесі / О. В. Линовичка // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць. – К., 2011. – Випуск 54 (11). – С. 110–115.